

- Podrieu anar a fer el viatge de nuvis a Mallorca.
—No, papà, no; que ens marejariem.
—Quan s'està enamorat no se sent el mareig.
—«Bueno», això per l'anada. I a la tornada?

La fam russa

La campanya en favor dels russos famolencs, iniciada per l'il·lustre comediògraf En Gregori Martínez Sierra, ha pres peu per tot Espanya essent ja importants les quantitats arreu recaptades amb tan caritatiu objecte.

Dit sigui sense immodèstia, a EN PATUFET li cap l'honra d'haver senyalat a la pública consideració, amb un any d'avançada, aquest espaventable flagell que dalma, no sols la Rússia, sinó tots els països de l'Europa oriental damnificats per la gran guerra; com pot tenir també el consol, mercès a la generositat i esperit cristià dels seus joves lectors, d'haver fet quelcom de pràctic per a remeiar la situació tristíssima d'alguns infants d'aquelles terres devastades (1).

No vol dir això que entre els països famejants no sigui Rússia el més flagellat, i, per tant, aquell qui més urgència té de socors i auxilis. La misèria és, en efecte, allí tan extremosa, sobretot en els districtes rurals, que si no es feia cap tot seguit a remeiar-lo, no trigarien a restar despoblats aquells territoris que per llur fertilitat eren anys enrera el graner d'Europa.

A la frontera rus-polaca, sobretot, l'estrall de la fam és espaventable, car el país està devastat d'ensà de l'any 1914 des del qual ha vingut sofrint, apart de la retirada de l'exèrcit imperial, a frec dels començaments de la guerra, els efectes de les campanyes volxeviquistes. Fa vuit anys, doncs, que allí no es sembra ni es cull.

Tota l'alimentació dels naturals, segons acrediten testimonis de vista, consisteix en herbes, arrels i escorsa dels arbres, que couen per a millor fer-se-les passar. Amb tot, són els més aquells als quals aquest règim no consegueix sostenir-los la vida. Molts no han tingut aguant ni per resistir-ho un més seguit. Els infants als quals no s'ha pogut portar ajud, no en viuen sinó vint tristos dies.

Les persones més resistent que han pogut suportar aquestes indigestes viandes semblen cateix que especters de tan febles, flaques i descarnades. Algunes no poden ja caminar dretes i ho fan de quatre grapes.

Al cap de poques setmanes de fer l'esmentat règim, se'ls infla el ventre monstruosament, i només que amb una lleugera pressió amb el dit les parets abdominals se'ls ensorren cap a dintre com una pilota de goma esbotzada.

El colonel nordamericà P. L. Thompson, que temps enrera va visitar la regió de Pinsk i Brest-Litowski, conta que va veure multituds considerables d'homes i dones arrossegant-se per damunt de la terra eixorca cercant quelcom per a portar-se a la boca. Veritables remats humans que pasturaven.

Una dona, entre aquella munió d'infeliços, va acostar-se al colonel i,

(1) Segons la Unió Internacional de Socors als Infants ens comunica, el producte de la subscripció oberta per «En Patufet» ha sigut destinat a assegurar fins a fi d'any l'alimentació de vint nois i noies de nacionalitat austriaca i húngara, els noms i retrats dels quals ens remet.

traballosament, va allargar-li la mà, no per demanar-li un mos de pa, com altres, sinó una moneda per fer almoïna a un sacerdot amb tal de que volgués confessar-la abans de morir.

La població no sols manca de tot aliment, sinó de vestit i d'habitació. Viuen en miserioses barraques cobertes d'estores velles, trossos de sac i ramatges. Allí, menjant herba i palla i dormint al damunt del fang, passen un hivern i altre hivern els qui són prou forts per resistir tantes privacions, tants dolors i tantes misèries.

Aquest és el quadro terrible que ofereix la Rússia sovieta, la Rússia roja, la qual, per una veritable irrisió, ha d'acudir a la caritat dels païssos de «règim capitalista», els súbdits dels quals obeeixen a presidents, a reis i a papes, per conservar almenys l'esperança de que no restarà anorreada del tot la rara i moscovita.

ABECÉ

—Diuen que té una gran mentalitat.

—No és extrany, perquè fixa't, sempre demana menta.

El suplement d'EN PATUFET, corresponent al present número, publica el sisé fulletó de la interessant novel·la d'En Josep M.ª Folch i Torres, **LES MEMORABLES AVENTURES D'EN ROC GENTIL**. Amb aquest suplement es regala el conte complet «En el sant nom de Déu», per J. M.ª Folch i Torres

Pàgines Festives

Una lletra d'alt interès científic

QUAN acabava d'afaitar-me, el meu criat m'entrà el correu del matí damunt d'una safata de plata niquelada.

No explicaré pas el contingut de les vint-i-quatre cartes rebudes, perquè de la major part d'elles l'ignoro, ja que totes les cartes que m'arriben escrites a màquina les faig llegir per una màquina de llegir que vaig comprar a una casa de «saldos» dels Estats Units, i així no haig de perdre temps llegint-les.

Entre les manuscrites n'hi havia una del meu sastre, que em pregunta si és tenir vergonya estar divent un trajo d'americana, un de jaqué i uns pantalons ratllats. Hi ha gent que pregunta unes coses, també!... Com si jo tingués temps d'anar a esbrinar qüestions d'aquesta naturalesa!

Però deixem-ho córrer. La lletra veritablement interessant no és pas la del meu sastre, sino aquesta tan rebregada que acabo d'obrir ara mateix. Es del meu amic Just Massa Poc.

La carta porta la data d'un indret desconegut, situat entre el Golf de Guinea i les illes de Camamberg, però un xic més ensà.

Pel segell, ja es veu que el país és completament incivilitzat. En lloc de goma està enganxat amb una substància enganxosa que manté el segell completament adherit al sobre.

La carta ve escrita amb ploma d'austreg, i la tinta no és negra ni vermella, sinó llàpis.

El contingut és fortament emocionant. El pobre Just expressa amb aquella sinceritat que tots li coneixem, les terribles angoixes que ha passat durant el seu viatge.

Tots vostès recordaran que en Massa Poc va sortir de Barcelona el ma-

teix dia de la seva marxa. L'objecte del seu viatge era purament científic, puix havia d'anar a comprovar la diferència que existeix entre les ungles d'un tigre i les d'una àliga real, per encàrrec de la Societat de biologia de París. A la vegada, una Associació d'exportadors valencians, li havia encarregat que mirés si els cacauets anirien bé a les vores del Nil o de l'Eufrates.

Ara que ja sabem això, llegeixin la seva carta. No facin cas de la mala lletra, perquè el xicot tremolava un xic, a conseqüència dels esglais passats:

«Estimat amic Jim-Fit: Em trobo completament incomunicat i no sé si podré tornar mai més a Barcelona. D'ensà que vaig marxar que en sóc fora i això que l'itinerari fixava l'època de tornada. Però, tot això que se me'n donaria si no fos el que ha passat anant per aquests móns de Déu! Tu recordaràs molt bé que vàrem sortir en dirigible, pero devia ésser un dirigible dels més moderns perquè anava per allí on ell volia.

»El segon dia se'ns va incendiar, i va caure des d'una alçada de mil vuit cents metres. Sort que nosaltres feia molt poca estona que havíem baixat, i sols tinguerem de lamentar una torçada de peu d'un jove conegut i un tall que es va fer el cuiner tallant pa l'endemà a mig dia.

»Per això, ningú no va perdre la serenitat. Ja que no podíem continuar utilitzant el dirigible, vàrem resoldre prosseguir el viatge en aeroplà. Vàrem llogar un hidroavió de quaranta places, de manera que si arribem a ésser quaranta un no hi hauríem capigut. Sort que només erem tretze.

»Ja sé que aquest és un mal número, i que quan es va tretze de colla, al cap de l'any hi ha una defunció, però això a nosaltres ens anava molt bé, perquè calculàvem que per a caçar el tigre, almenys en moririen quatre destroçats, doncs si éssent tretze només se'n mort un, resulta que ens estalviàvem tres morts.

»L'hidroavió empenqué el vol l'endemà matí, i en poques hores vàrem arribar en ple Océan Pacífic. Allí es desencadenà una forta tempesta de vent, llamps i trons. Un llamp va caure en el motor i un tro va caure en un dels quaranta llocs buids. A conseqüència d'aquest accident vàrem caure al mar, sense novetat. Un d'aquells corrents marítims que sempre surten per a endur-se'n els naufragats vers les illes desconegudes, va emportar-se'ns, amb l'hidroavió i tot, cap aquest país on ja fa tres mesos que residim, sense casa, ni aliments, ni tarjetes de visita tan sols.

»Mira si estem desesperats que jo ni solament em vull cordar les sabates. Per què? Què en treuria? Com que també me les haig de descordar el vespre!

»El que m'amoïna més és no poder comunicar-me amb ningú perquè amb

aquests tres mesos, i amb tants disgustos, he perdut la memòria i no em recordo si moltes paraules s'escriuen amb «atxe» o amb «eme».

»Es terrible aquesta incertitud! Si almenys tinguéssim un Diccionari! Envia-me'n un si et plau, però si t'ha de costar molt car, més val que em compri una guia de ferrocarrils, que són un xic més barates.

»Et prego també que vagis a l'Acadèmia de biologia i expliquis les anònies que he passat per a trobar un tigre. Un altre cop, quan m'encarreguin un estudi comparatiu d'ungles, ja sé el que faré: que em portin les ungles a casa i, si pot ser, que ja me les duguin comparades.

»Amb el poc humor que ja pots suposar, vàrem sortir cap a la selva a cercar un tigre amb ungles.

»Vàrem estar cercant quatre hores seguides, relloige en mà, fins que a l'últim, quan ja estavem tips de bramular per a atraure la fera, el tigre es va presentar. De primer moment s'operà un moviment de curiositat per part de tots nosaltres, que ens portà a mig quilòmetre lluny; però de seguida ens va passar. A poc a poc vàrem tornar a afansar-nos, mirant de no fer soroll per a no esverar-lo. En canvi, la bèstia, per a donar-nos coratge, es posà a bramular d'una manera absolutament escandalosa. Va ser en aquell moment que un dels nostres més ardits caçadors, li tirà el llac, i el tigre quedà agafat per una pota.

»Així vaig poder examinar detingudament le sungles, valent-me d'uns binocles de campanya prismàtics de llarga vista, amb l'ajuda dels quals he pogut analitzar totes les característiques de les ungles de tigre comparades amb les de l'àliga real, redactant el «dictamen» o raport, que copio a continuació per a que el vagis a portar a l'Acadèmia de Ciències:

«RAPORT.—Les ungles dels tigres creixen regularment una a l'extrem de cada dit. La seva forma és agudiforme, i és molt probable que, sense els binocles, esgarrapen. La diferència de les ungles de tigre comparades amb les de l'àliga, és perfectament distingible. Les àligues volen i els tigres no volen... deixar-se agafar fàcilment. Per a no confondre, doncs, les ungles d'àliga amb les dels tigres, lo millor és mirar si la bèstia porta ales. Si no en porta, són ungles de tigre; si en porta, són d'àliga o d'aviador».

»Adéu, amic. Em despedeixo de tu, a correu, perquè acaba de caure'm en mig del cap una teula de la barraca.

»MASSA POC».

Es aquesta la lletra que he rebut, i tal com me l'han tramesa la publico, esperant que els meus lectors hauran sapigut apreciar no sols la galana forma literària, sinó també els utilíssims coneixements científics que s'hi refereixen.

Pel que a mi fa, personalment, això de les ungles m'havia preocupat sempre molt, perquè és un article de molt consum i crec que una fàbrica d'ungles artificials donaria molt resultat. Vagin mirant persones i bèsties, tothom, menys les serps, els cucs i els peixos, porten ungles. Els homes i les dones, especialment, en porten vint cada u. Vagin comptant, doncs, el consum que n'hi ha, això sense comptar que si es podessin donar barates, fins els animals que hem dit les adoptarien, i ja no els hi dic res, si arribéssim a aconseguir que les formigues i les mosques també en gastessin!

JIM-FIT

—No sé si pendre dos bitllets o tres.
 —Si sols som dos, per què tres?
 —Perquè tinc un gran dolor d'estómac i el metge m'ha dit que era un dolor passatger i com a la porta he llegit un lletrero que diu que cada passatger té que portar el seu bitllet...

LLETRES D'UN MISSIONER

X

No diguis d'aquesta aigua no en beuré

ESTIMATS Patufistes: La joventut o els joves sempre estan carregats de bones resolucions, sempre són optimistes, fins que tenen algun d'aquells desenganys que tallen les agalles del més presumit. Quan jo parlava de les cadires gestatòries amb que els xinesos porten a les persones a distàncies tan llargues com les que corra el tren, sempre deia que mai hi pujaria, i que preferiria anar a peu abans de consentir que dos homes em portessin dins una cadira com si fos un sant

dins un tabernacle. Doncs bé, ara veureu el que em va passar al posar els peus davant les portes de Xina per primera vegada.

«Hong-Kong (Xina), 6 de febrer de 1915.—No estic encara orientat de llocs, persones i costums. Per això, ara sols tracto amb xinesos que parlen l'anglès, però amb tot i això em trobo moltes vegades desconcertat, perquè tothom em sembla que fa la mateixa cara. De vegades em vénen ganes de riure davant d'ells mateixos per la senzilla raó de que no sé

si són joves o vells aquells amb qui parlo. Qui ha llegit en Juli Verne es creuria que ha fet un viatge a la lluna!

»Al desembarcar ja em vaig veure amb tot aquest «tandango». Encara no havíem fet indicació per preguntar per on s'anava cap a l'església catòlica, quan ens trobem amb unes corredisses de gent que vénen vers nosaltres carregats de cadires gestatòries, barallant-se els uns amb els altres per poguer ésser els primers de posar-les als nostres peus. Mare de Déu Santíssima! I doncs què passa aquí?... Sí, prou, ja pots exclamar-te; cap de nosaltres podia donar un pas; les cadires es creuaven les unes amb les altres, ara cap aquí, ara cap allà, segons la direcció amb que es creien els portadors de les mateixes donàriem els nostres primers passos. — No hi ha remei — va dir un de nosaltres, — estem sitiats amb aquestes cadires; no podem anar a casa si no ens hi deixem ficar. — Jo, per una mala sort, havia fet quasi una promesa de no pujar-hi, i m'anava afermant en la meua resolució al veure lo que passava als meus companys. Com que tots els portadors volien guanyar la pesseta, semblaven una colla de captaïres que es barallaven per a ésser els primers d'omplonar l'olla de les sopes, que en aquest cas era la cadira, essent les sopes aquell pobrissó que s'hi deixava ficar, tot dubtós e indecís. Els xinesos m'estaven esperant, carregats amb les cadires plenes, per-

què jo em decidís a engarjolarme dins una de les que m'estaven apretant per tots costats, mentre se'm deia, des d'una d'aquelles gàbies: — Apa, no et facis pregar; puja, que no hi ha cap altre solució. — Ja som, doncs, dins de la cadira de bambú, fent la professó dels tabernacles. N'hi havia un que deia: — Senyor Bisbe, fixi's bé on ens porten i, abans de que em buidin la cadira, digui'm el què tinc de fer. — Un altre: Què és que ens han de buidar a algún lloc per a sortir d'aquest cistell? — Renoi—deia jo,—ara sí que som a la Xina! Es veu que en aqueix «regne del Cel» fins et porten a pes de braços! Aquí tot va enlaire, seria massa baix i massa terrenal això de caminar amb els peus!»

I no estava completament equivocat. Una volta vaig fer el compte, comparant les despeses de sabates anant a peu amb el que em costaven les cadires fent-me portar damunt les espatlles dels xinesos, donant per resultat les meves averiguacions que era més barata la pell d'aquells pobres sers humans que la dels cavalls que s'havien fet les soles de les meves sabates!... Això sens perjudici del meu fi humanitari, que amb tot i ésser bo com era hi vaig haver de passar per sobre moltes voltes!

—No diguis «d'aquesta aigua no beuré»—em deia la meua mare, i que ella tenia raó ho vaig veure a l'arribar a la Xina, per lo qual us ho diu lo mateix a vosaltres,

L'ONCLE MISSIONER

PATUFET - FILMS

PEL·LÍCOLA DE LA SETMANA

Mar de fons entre els Notaris, pedregades al Congrés, grans tronades a Alhucemes, freds i pluges tot arreu...

Enguany així s'inauguren les diades del «bon temps». Si és això la primavera, que Déu ens dongui l'hivern.

NYIC

ESCOLTEU MENUTS

La mona presumida

■ Una mona traçada,
es vantava, un cert dia, entre companyes,
de pujar on volia, sense ajuda,
valent-se de ses manyes.

— Veieu aquest xiprer? Pujar a dalt,
es una cosa que es pot fè amb un salt.

— I si caus?

— Caure jo? Sóc massa llesta ..

No tingueu por que mai perdi la festa!

I arrapant-se pel tronc, fent-hi postures,
rebrilcant per les branques més segures,
deia a les altres mones, astorades:

— L'espai es meu! Guaitau quines gambades!
Jo pujo per l'escorça

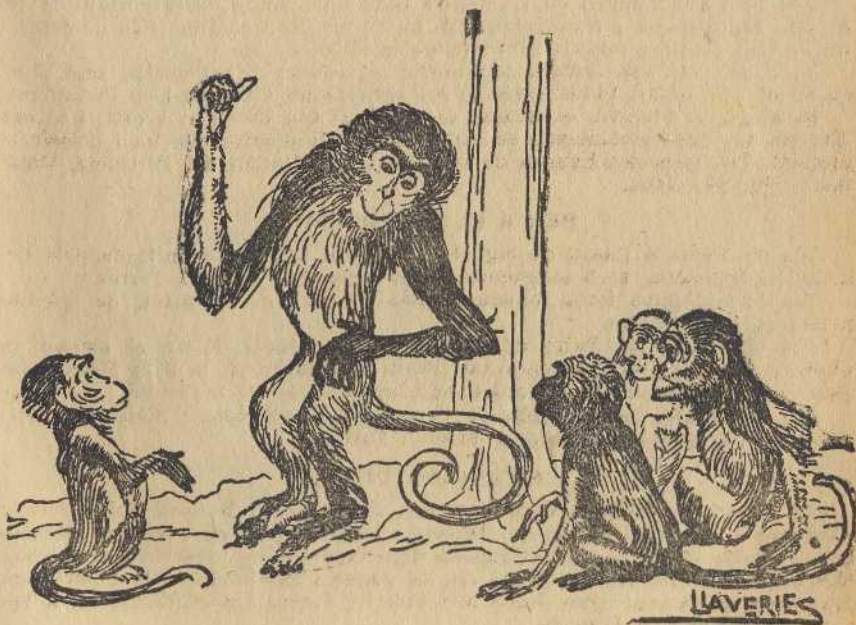
com si fos camí pla, sense fer força...

Mes, ail que tot badant,
la presumida mona, rellicant,
de l'altivol xiprer caigué aplanada
i damunt de l'herbei quedà esclafada.

Passat el crit d'horror de les amigues,
van enterrar-la, no sens grans fatigues,
mes recordant d'aquell terrabastall
«que tot bon cavaller cau de cavall».

Així, minyo, per molt que siguis destre,
serva't de massa presumir de mestre,
que, a voltes, les persones,
fan tantes ximpleries com les mones

CLOVIS EIMERIC.

Els Pomells de Joventut

EL POMELL «JOVE CATALUNYA»

Aquest pomell de joves i entusiastes obrers celebrarà la seva inaugural, demà diumenge dia 2, al matí, en l'església de la Casa Caritat amb una solemne missa de Comunió a la que queden convidats tots els Pomells, pregant l'assistència de les pomellistes amb caputxeta.

A la tarde, els joves del Pomell «Jove Catalunya», es reuniran en festa íntima per a celebrar la seva inaugural.

CREIXENÇA

Cada dia són més nombroses les inscripcions de nous Pomells que es fan en el Registre del Directori (Diputació, 310), fent pensar que el dia de l'anada a Montserrat els Pomells de Joventut constituïts alcançaran un nombre molt superior al previst.

Responent a l'espectació entusiasta que regna entre la joventut de Catalunya, els Pomells «Sant Jordi», «Bon Seny» i «Renaixement» han proposat obrir el curiós concurs que s'estableix a continuació.

CURIOS CONCURS

Pregunta a respondre:

«Quants Pomells hi haurà constituïts, a Catalunya, el dia 10 de juny, vigília de la Festa dels 500?»

Les respostes hauran de trametre's dins d'un sobre obert portant la indicació «Impresos» i franquejat amb un segell de 2 cèntims (els de fora) i un de deu cèntims (els de l'interior de la ciutat).

El concursant que encerti exactament el número de Pomells, serà obsequiat amb un premi, publicant-se el seu nom en EN PATUFET i en l'«Amfora».

Si ningú no encertés es donarà el premi al qui més s'hi acosti, i si són diversos els que coincideixen es sortejarà el qui d'entre ells hagi d'ésser el premiat. Les respostes hauran de trametre's al domicili del Directori, Diputació, 310, Barcelona.

PER A EL MES D'ABRIL

Dia 9.—Visita a l'Assil de ceguets de Santa Llúcia, organitzada pels Pomells de Badalona, amb assistència d'En Josep M.ª Folch i Torres.

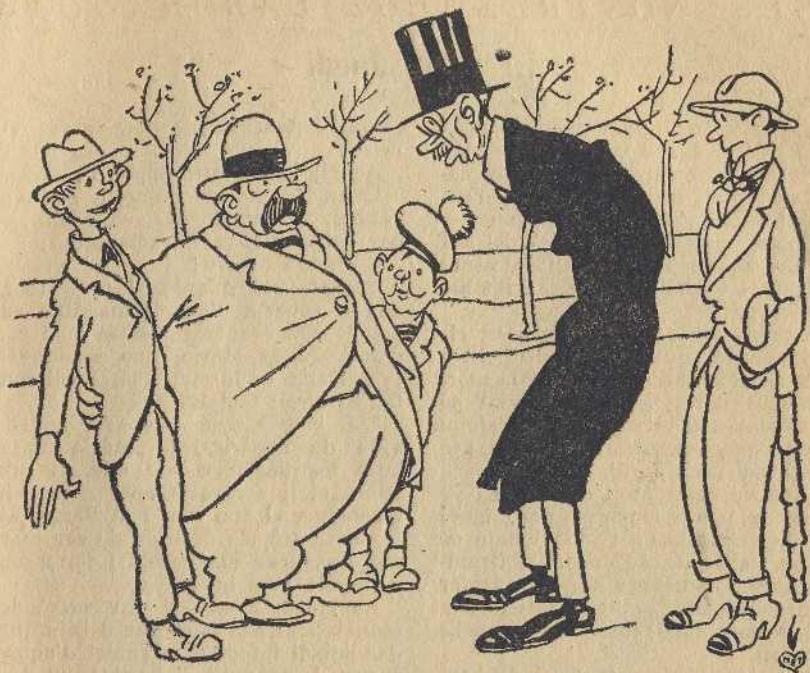
Dia 17.—Solemne festa inaugural dels Pomells de Joventut, de Girona, presidida pel fundador.

Dia 23.—Festa del Patró de Catalunya Sant Jordi. Missa el matí a la Capella del Palau de la Generalitat. Festa a la tarda en la Sala Mozart, organitzada pel Pomell «Sant Jordi», amb assistència del fundador.

Dia 30.—Festes dels Pomells de Cornellà del Llobregat i Sant Just Desvern, amb assistència del senyor Folch i Torres.

A CÀ'N «PATUFET»

Es troben en venda a Cà'n PATUFET, l'interessant Butlletí dels Pomells «Amfora» i les publicacions del Directori dels Pomells de Joventut «Himne dels Pomells de Joventut», «L'esperit dels Pomells de Joventut», per Josep M.ª Folch i Torres (15 cèntims); «De la pietat i catalanitat dels Pomells de Joventut», parlament d'En Josep M.ª Folch i Torres (10 cèntims), tot a benefici de l'obra dels Pomells.

—Els meus dos nois valen un imperi. El gran té molt cap i el faig estudiar per a enginyer, el petit té molts... peus i juga al foot-ball millor que en Zamora.

—Doncs el meu pobret, com que no té ni cap ni peus, sols podrà servir per a maniquí de sastreria.

Els païssos surers

Ens ve a les mans una flamant estadística, de la qual resulta que Espanya produeix anyalment 70.467,446 kilògrams de suro, que representen un valor de 35.233,723 pessetes.

Segueixen en importància en aquesta producció, Portugal, Argèlia, França, Itàlia, Tunis, Turquia i Grècia.

Resulta, doncs, que Espanya és el país del món on hi han més suros. En quelcom havien d'ésser els primers.

JORDI-BUSCA

DELS NOSTRES COL·LABORADORS

El petit Jordi

QUAN en Jordiet es despertà i veié aquell vapor blanc i bonic i amarrat amb fortes cadenes al port, no pogué menys d'exclamar:—Què maco que és, manoi!— I, donant un saltiró, s'aixecà del seu jaç per anar-se'n tot seguit a veure d'aprop el vaixell que aquella nit havia arribat.

El pobre infant no tenia pares, els havia perdut quan era molt petit i no es recordava d'ells. Des de la mort dels seus pares, ell seguí vivint de les almoines dels vianants i d'algun peixet que, enganyat, es deixava pescar pel petit Jordi.

Quan va ésser prop del vaixell va trobar a uns companys que, igual que ell, vivien sols i abandonats de tothom; allí estaven jugant i tirant-se dintre l'aigua per a poder agafar algunes monedes que els viatgers d'aquell formós vapor tiraven per aquells menuts.

En un cantó de vaixell, en la banda oposada al port, s'hi trobaven un jovenet, amb trajo de marí i una noieta, sa germana Maria Rosa, formosa com un sol i d'un mirar dolç i bonic que que pla bé es coneixia que era bona; els dos germans, fills del capità d'aquell blancoi vapor, seguien amb dalit amb ses mirades els moviments dels infants que es tiraven a l'aigua.

Quan amb més dalit se'ls contemplaven un passatger els cridà, dient-los-hi:

—Un duro, qui el toma?

I els nois, adelerats, per poguer tenir la moneda desitjada, es tiraren tots a l'aigua. Tot d'una es sentí un crit d'engoixa i una veu que cridava:

—Salveu-lo!

I tot seguit tres braus marins de la tripulació es tiraren al mar per

salvar aquell infant que estava en perill.

Aquell infant era en Jordi.

Quan els marins pujaren, per manament de la filla del seu capità, el cos del petit Jordi, exclamaren:

—Encara és viu!

Passats uns quants dies es trobaven a coberta d'aquell magnífic vapor la xamosa Maria Rosa i el seu germà Josep Maria, que escoltaven la narració de la vida d'en Jordi contada per ell mateix.

Un cop tingué acabada aquella vida de misèries, la Maria Rosa, amb les llàgrimes als ulls, li preguntà si li agradaria anar a l'escola i conèixer el bon Déu i la Verge. Ell li manifestà els desitjos de ser marí per llançar-se als perills i formosos d'aquella mar immensa.

La Maria Rosa i el seu germà demanaren al seu pare que deixés quedar aquell infant per grumet d'aquell vapor, i, concedit el permís, en Jordiet es deia que era el noi més feliç del món.

* * *

Passats uns anys aquell mateix vapor s'amarrà al port portant per capità en Josep Maria i per contra-mestre un jove anomenat Jordi, el que com es compendrà no era altre que el petit Jordi, que, engrandit pel seu amor als estudis, era, ara, un dels joves més adelantats en marina.

La seva primera mestra, la gentil Maria Rosa, n'era promesa amb un jove de ciutat, el qual, enamorat de la seva bondat i de la seva formosa, l'havia escollida com a digna esposa.

No cal dir que visqueren sempre més feliços, tant els tripulants del vaixell com aquella nova llar que fou constituïda en la nostra volguda Barcelona.

UNA «FLORETA CAMPEROLA»

Capvespre d'estiu

(Premiat en els Jocs Florals dels Pomells de Joventut)

La tarde fineix... El sol encís de juliol marxant lentament vers l'horitzó envia sa darrera ullada de foc damunt la terra.

Les feixes del blat ros són esteses per les eres... Encara es veu el bellugadís pintoresc dels segadors que amb el mocador vermell al cap i la falç al puny garlen animadament amb les gentils i garrides segadores.

I el ritme de les veus i les rialles de les moces van desgranant-se talment com un murmuri de font oculta...

Després mireu abaix als prats: són verds i gemats... remats d'ovelles hi pasturen amb delícia, i més enllà la gentil pastorella fila i canta una cançó ni alegroia ni trista, més aviat melangiosa, la mateixa que un jorn li ensenyà l'àvia, triant llegums, allà en l'ample portal de la masia...

De les muntanyes properes s'ouen cops secs de destràl. Són els llenyataires que en el bosc fornit fan llenya. Però ara els cops són més pausats i més lents que poca estona abans, com si la quietut de la nit volgués establir poc a poc, sense presa, el seu regnat.

Més amunt, en la masia solitària, davant l'ample portal, criden els gossos i els galls canten molt clar.

Lentament el sol s'ha amagat darrera les muntanyes.

Is'ha fet fosc i ha entrat la nit...

La quietut solemniós de les hores del capvespre s'imposa per fi.

I tothom es dirigeix a llur casa... Però tots amb harmonia, plens els cors de l'alegria que proporciona el descans que esdevé després d'un treball honrat.

.....
I al fi la quietut impera...

Canten els grills entre el ful·lam... Les estrelles han sortit porugues i el rossinyol les hi engega un refflet.

—Jo mai, mai m'havia atrevit a aixecar el cap davant del meu pare.

—Es que, segons vostè em va dir, el seu papà era molt baixet i vostè sempre ha sigut alt.

Pàgines viscudes

En Japet de la vaqueria

No saps com t'agraeix la visita, Maria Teresa!—exclamà Isabel, entrant en el preciós salónet blau on l'esperava l'antigua amiga de col·legi.

—També jo tenia moltes ganes de veure't. Feia tant temps, ara, que no ens havíem vist!... Ja sé que la culpa és meua, perquè era jo la que et devia la visita, però estic tan enfeïnada!...

—Enfeïnada?—preguntà Isabel mirant-se la tota sorpresa.—Que tu estàs enfeïnada?

—Ben cert que sí—respongué Maria Teresa, amb el seu somris bondados.

—Ai, ditxosa de tu, que estàs enfeïnada! Perquè, jo, t'haig de dir la veritat; si no fos que, amb la mamà, passem les tardes al cinema, t'asseguro que em moriria d'avorriment. Com que amb cine i tot m'avorreixo.

Maria Teresa agafà amorosament les mans de la seva amiga, i li digué com en una confidència:

—No has provat mai d'empleiar unes quantes hores en fer bones accions?

—Com vols dir?...

—No pots figurar-te el goig que dona, procurar una alegria als que en tenen menester!—féu la Maria Teresa, amb els ulls brillants.—Creu-me, Isabel. No hi ha res com això! Ara, he passat uns quants dies arreglant per a una nena pobreta, el meu vestit de Primera Comunió. Ja veus que el sacrifici és petit. El vestit ja el tenia: i, per a posar-lo a la mida de la nena, no he invertit més que unes poques hores durant unes quantes tardes... Doncs no et pots figurar l'alegria d'aquella bona família quan varen rebre el vestit, i l'afecte i agraïment d'aquella nena, quan va venir a re-gràciar-me!

La Isabel es mirava la seva amiga, amb admiració, amb enveja quasi.

—I com en trobes de nenes pobres?—li preguntà, ingenuament.

Maria Teresa va riure de bona gana, tot acariciant a la seva amiga.

—Tens raó; es clar que pels cines aristocràtics no se'n troben; però, bé deu haver-hi per aquí el veïnat, gent pobreta...

—En aquest barri no n'hi ha de pobres—féu l'Isabel.—No veus que tot són cases de luxe.

—Es cert...

Hi hagué un moment de silenci, que interrompé la mateixa Isabel, dient:

—No et pensis, per això... L'altre dia, m'estava a la tribuna mirant qui passava, i em vareig morir de riure contemplant un marrequet que tenen llogat a la vaqueria d'aquí el davant, que anava i venia traginant galledes d'aigua, de la font a la botiga.

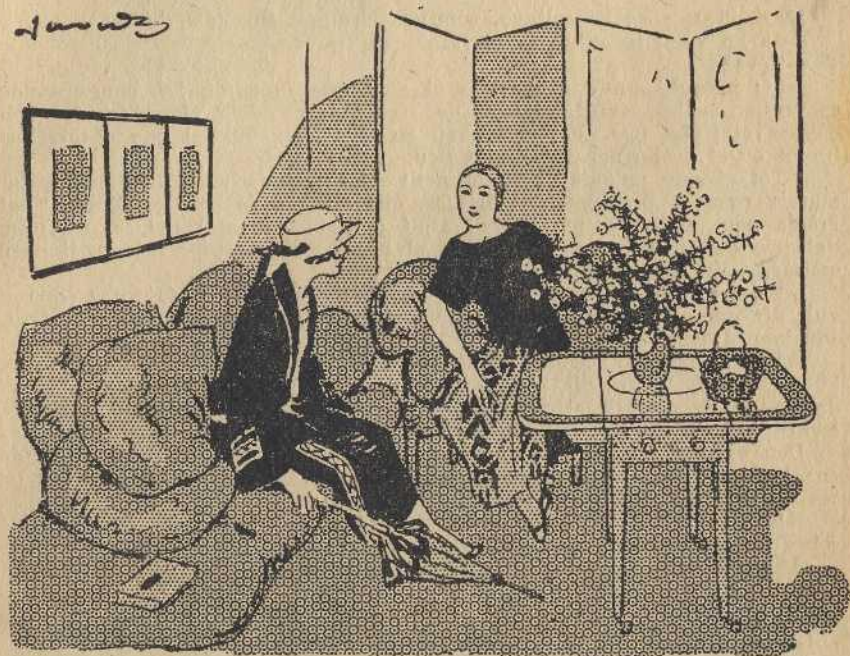
—I per què et feia riure tant?

—Es que em feia molta gràcia. Anava amb les calces foradades, i duia

una camisa estripada de l'espatlla, i amb unes mànigues, com qui diu, a tirtetes. I no et dic res de les espadnyes, que li queien dels peus, de tan destroçades... I tens raó, Maria Teresa; quina alegria no tindria aquell menut, si de la nit al dia es trobés amb un vestit nou i unes espadnyes noves! Ja està dit. Des d'avui me li poso a fer una camisa, unes calces i un devantal de teixit. Ja veus que el teu sermonet ha tingut eficàcia, Maria Teresa!

Ha passat un mes.

Isabel, ben asseguda en un silló del mateix salonet blau, que ja coneixem, està llegint.

No deu interessar-la gaire la lectura, perquè molt sovint alça els ulls del llibre i es mira l'esfera d'un rellotge d'onix que hi ha damunt de la vitrina.

—No acaba mai d'ésser les sis!—exclama, picant amb el seu peuet meravellósament calçat, en la fionja pell d'os blanc que hi ha a terra.

En aquell mateix moment la cambrera truca discretament amb els nusos dels dits:

—Senyoreta...

—Qui és?

—La senyoreta Maria Teresa.

Immediatament s'obren les vidrieres i entra l'amiga.

Es besen, es miren, es diuen les salutacions usuals, i s'asseuen.

—Ja conec que ens avorrim—fa la Maria Teresa, donant una mirada intel·ligent al llibre que havia quedat mig obert a la vora del silló.

—Sí, amiga meva—respon, displicent, l'Isabel.—Jo no tinc tanta sort com tu. Després d'ocupar quatre o cinc tardes seguides, juntament amb la cusidora, per fer una camisa, unes calces i un devantal pel vailet de la vaqueria; i després d'haver-li fet portar, juntament amb unes espadenyes noves, saps que n'he tret?... Res. Ni el vailet ha vingut a donar-me'n les mercès tan sols; ni solament he vist que es posés el devantal nou, ni les espadenyes, ni res. Ja m'ho havien dit, ja, que el món n'està ple de desagraïts...

Maria Teresa se l'escoltava, somrient sempre, fins que digué:

—Ja ho veig; la culpa és meva.

—Teva?

—Sí; perquè vareig dir-te que el goig que procuren les bones accions es troba en les manifestacions de reconeixença dels afavorits, i no ha d'ésser així. La joia del fer bé rau en el mateix fet del ben obrar, i sobretot en el fer-ho per l'amor de Déu.

—Tot el que vulguis; però el petit de la vaqueria, hauria pogut, tanmateix pujar a donar-me les gràcies, que no m'estic pas tan lluny. Tanta gràcia com m'hauria fet veure'l aquí amb el devantal net, explicant-me l'alegria que havia tingut en rebre el present, i la sorpresa que li degué causar, quan la minyona li portà el paquet...

—Potser l'hauries cobrat un xic massa car el favor... Encara, que no vull dir que no hagués estat bé que el vailet mostrés un xic més de reconeixença—féu la Maria Teresa.

—Veritat que sí? Doncs, ja sé què faré. Ara, quan la minyona vagi a buscar la llet, li faré dir, que la faci pujar pel petit, i així apendrà un xic de modos. De passada el coneixeràs, que ja et dic jo que et farà gràcia, tan menut i amb els aires d'homenet que gasta.

Deu minuts després, el marrec de la vaqueria, un xic sufocat, entrava en el saló blau, i es quedava palplantat davant d'aquelles dues senyoretes tan maques, tan fines i tan ben vestides.

—Escolta, petit—li digué en un cert to, l'Isabel.—No ets tu que vares rebre un paquet amb uns pantalons, una camisa, un devantal i unes espadenyes?

El vailet, va fer que sí amb el cap.

—Ah, sí? Doncs ningú no ho diria—continuà Maria Teresa.—Jo més aviat em pensava que la minyona ho havia perdut pel camí.

I, accentuant el tò d'ironia, ategí:

—Com que, amb tants dies com han passat, encara no havia tingut el gust de rebre les gràcies per la finesa!...

El vailet se l'escoltava amb el cap baix, i els braços caiguts tot al llarg del seu cos, sense fer cap moviment, talment com si tingués els peus clavats a terra.

—No em sents?... Com te dius?

—Japet—respongué ell, tot enrogallat.

Però, veient que el seu nom havia fet mig riure a les senyoretes, reprenegué tot seguit:

—Em dic Japet, però el meu nom és «Almanaquildux».

La Maria Teresa, contenint-se amb prou feines el riure, li preguntà:

—Doncs com és que has dit Japet?

—Es perquè l'amo em va dir que el vailet que tenien abans de mi es deia Japet, i que no volia canviar de nom tan sovint.

—Doncs, escolta, Japet; com és que no has vingut a donar mercès a la senyoreta Isabel pel present que et va fer?

En Japet es mirà alternativament a les dues senyoretes. Després tirà nas amunt, i s'enfilà les calces amb un gest habitual.

—No he vingut, perquè vaig tan mal adobat—respongué, a l'últim, donant-se una trista mirada a les seves robes.

—Però no podies posar-te el devantal nou, i les calces noves?—preguntà, picada, l'Isabel.

El menut enrogí fins al front, i tornà a mirar a terra.

—Vols-t'hi jugar que s'ho ha venut!—féu l'Isabel, alterada.

El vailet, talment com si l'haguessin punxat, protestà vivament:

—No, senyoreta! No me l'he venut pas aquella roba.

—Doncs on ia tens?—preguntà ella, mirant-se'l fixament.

Els ulls d'en Japet s'omplien de llàgrimes, mentre els seus llavis, tremolosos, cercaven a parlar i no podien, del mateix sentiment.

La Maria Teresa prengué el petit per la mà, i se l'atacà amorosament:

—Per què plores, petit? Apa, prou llàgrimes. Això fa criatura, home!

En Japet s'eixugà els ulls amb el revés de la mà, i es mirà a la Maria Teresa amb profunda reconeixença.

Després, decantant el cap devers l'Isabel, digué:

—Perdoni'm, senyoreta... Jo no sabia que havia de fer tantes coses... Com que mai no m'havien donat res, no en tenia costum...

—Està bé. Però, d'ara en endavant, bé te'l deuràs posar el devantal i tot el demés.

—Si podés, sí, senyoreta; però... No s'enfadi, que no ho vareig fer amb mala intenció...

—El què no vares fer amb mala intenció?

—Vull dir, de donar-lo... Tot, tal com m'ho va enviar vostè, ho vareig donar a en Salvadoret de l'ataconador.

—I, això, per què?—preguntà l'Isabel, boca badada de tanta admiració.

—Oh; és que ell, és una altra cosa que jo... Ell té pare, i va a estudi, i sap de lletra i de números i llegeix millor que tothom. De vegades em llegeix històries, amagats darrera la font, mentre la galleda s'omplena...

—I, es clar, per agraïment, li vares donar la roba.

—No, senyoreta. Li vareig donar perquè un dia em va contar que ara ha d'examinar-se. No saben que és, això? Doncs és dir totes les lliçons que preguntin davant d'uns senyors mudats, i d'un senyor rector i els mestres que en saben més del món. I tots els nois hi han d'anar mudats... I era això que l'amoïnava a en Salvadoret, perquè ell no tenia res per mudar, i tenia por que no podés anar a exàmens... Es clar; tan bon punt vareig rebre la roba neva de vostè, quina alegria! Vareig fer veure que anava a cercar una galleda d'aigua per a les vaques, i cap a càl'ataconador a portar la notícia i el paquet de la roba: «Té, Salvadoret; aquí et porto el que cal per a anar mudat als teus exàmens!»—li vareig dir. I encara el veig, de parat i content, que ni sabia quina cosa dir-me; mentre el seu pare, ataconador i tot que és, tenia els ulls allò, si ploró o no ploró, i em va agafar, i em va voler besar, que encara em cou la rasçada que em va donar amb el pel de la cara mal afeitada.

L'Isabel quasi no gosava mirar-se'l aquell noieta que tant gosava evocant la joia dels altres.

La Maria Teresa, per a posar algun comentari a les paraules del noieta, digué, contenint l'emoció que experimentava:

—Això està molt bé, de sacrificar-se pel goig dels altres.

En Japet, se la mirà com si no gosés a dir el que volia, fins que, acabà per confessar:

—Es que... Sap? No ho vareig fer pas tot per ell, sinó també un xic per mi... Perquè, de gustos me n'hi donat bastants d'ensà que faig de vaquer. Un dia em vareig comprar dàtils, altres cops pegadolça; fins un dia un nano em va deixar córrer amb el seu patinet... Però, mai, mai no havia pogut donar res a ningú, i així ara ja sé el què és, i el goig que dona.

Quan en Japet va ser fora, l'Isabel abraçà a la seva amiga, fortament, i encara tremolosa d'emoció, exclamà:

—I jo que deia que no tenia tanta sort com tu! Ara ho veig ben bé. Amb tan poca cosa, quanta gent feliç: el petit vaquer, l'estudiant aplicat, el seu pare ataconador, i jo més que tots ells!

I, amb el cor vessant de reconeixença besà a Maria Teresa en cada galta, mentres aquesta, li deia a cau d'orella:

—I, a mi, que no m'hi comptes a la llista dels que has fet ditxosos?

JOSEP M.ª FOLCH I TORRES

De còm va ser la mandra castigada

(Tradició búlgara)

QUAN la bondat regnava en tots els confins de la terra, manaven els homes a totes les coses amb alè de vida i fins a les inanimades. Però des d'haver-se tornat dolents, s'han ben canviat els daus.

Era aleshores que l'home només havia de tallar llenya, i, una vegada arreglat el feix, el tocava amb una vareta i el feix es posava a caminar sol i en la direcció que se l'indicava.

Però un dia hi hagué una dona que havia arreplegat llenya i, marxant la llenya davant de la dona, es cansà aquesta en seguir-la, i què fa?

s'asseu sobre el feix. Aquest, davant d'això, es nega a marxar. La dona, ben endiablada, vinga donar patecades al feix, ara per un cantó, ara per l'altre, però sense lograr res: el feix de llenya feia l'orni i no es mogué gens ni mica.

En aquest moment, que va ser solemniat, es sentí una veu que digué:

—Dona, perquè n'has estat mandrosa i dona dolenta, en lloc de ser carratejada per aquest feix de llenya, tu seràs qui el treginaràs?

I la dona es va haver de deslligar el davantal i de carregar-se el feix a l'espatlla.

J. VIDAL I JUMBERT

Enderivaires

ENDEVINA, ENDEVINETA

XARADA

Verdura inversa *primera*
que jo la ttobo molt bona;
l'escorpió de *dos-tercera*
i *quarta* una carta dona.

La meua mare es *dos-primera*;
segona una consonant;
i el *total* un dibuixant
que en Patufet molt estima.

F. CARRERAS P.

ROMBO

Combinar el punts per lletres de manera
que llegida vertical i horitzontalment dongui:
1.ª ratlla, consonant; 2.ª animal casolà; 3.ª po-
ble de marina; 4.ª riu; 5.ª consonant.

MARIA TORRENT.

Solucions a l'insertat en el número anterior

Al rombo:

P
D I A I
P I A N O
A N Y
O

A la tarja:

La flor de la modestia.

SUMARI DEL «VIOLET» D'AVUI

El pesombre de Oriola, per Junceda.
El corb, la serpant i la garlanda, per Ramon Llull i Lluveras.
Evasió cèlebre, per Mark Twain i Cornet.
Les dramàtiques caques del rei del bacallà, per Serra Massana.
En Parat, per Lola Anglada.
L'huracà, per Qaran-d'Algha.
Un regal... ensopagat, per Georges Delaw.
L'home qui agità una estrella, per App.
I altres historietes i anècdotes.

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: Carrer Cardenal Casañas, 4 (Riera del Pi)

Teatre Catalá Romea

Espectacles per a infants, sota la direcció de l'em-
inent primer actor i director N'ENRIC GIMENEZ

Demà, diumenge, dia 2 d'Abril

INTERESSANT PROGRAMA

Dijous, dia 6

No hi ha ESPECTACLES per a donar lloc
a la presentació del famós il·lusionista
RAYMOND.

Interessantíssim programa

per a el diumenge dia 9. — Consulten
cartells i diaris.

Eduard i Josep Solà, impressors - València, 200 - Telèfon 1232 G.-BARCELONA

UNA BADADA

Potser no heu llegit la novel·la «L'home invisible», d'En Wells. Us la reomano. Es tracta d'un home que havia descobert un líquid per a fer-se invisible. No recordo per quina circumstància no pot fer altre tant amb els vestits que, naturalment, sembla que s'aguantin per miracle.

Una senyoreta que llegia la tal novel·la, un dia tingué un gros esglai. Tot d'una veié un vestit que caminava sol. No hi havia dubte, era ell!

La pobra havia oblidat que existeixen «negritos» elegants.

